

Utbildningsnämnden

Analysgrupper – en metod för skolbaserat kvalitetsarbete

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har inom ramen för sin satsning på forskning och utveckling genomfört ett arbete för att utveckla och pröva en metod för analysgrupper på fyra skolor i Nacka. En analysgrupp är en lärargrupp som analyserar en problemställning enligt en strukturerad metod. Utbildningsenhetens bedömning är att det är en bra metod för kvalitetsarbete på skolor. Arbetet har uppmärksammats på flera olika sätt och följts av den holländska forskaren Kim Schildkamp som utvecklat metoden. Vår förhoppning är att metoden sprids och används på fler skolor.

Ärendet

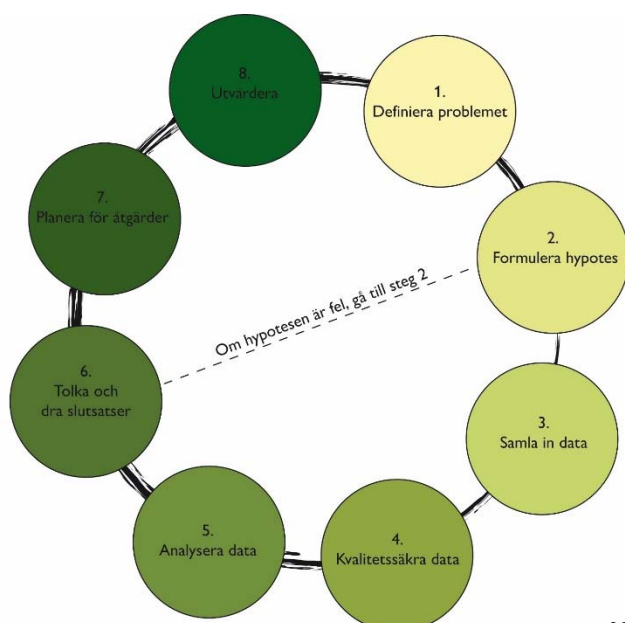
Utbildningsnämnden har inom ramen för sin satsning på forskning och utveckling genomfört ett arbete för att utveckla och pröva en metod för analysgrupper på fyra skolor i Nacka. Arbetet bygger vidare på erfarenheter i ett EU-projekt¹ om skolutveckling med hjälp av data om skolan. I EU-projektet inleddes ett samarbete med den holländska forskaren Kim Schildkamp vid universitetet i Twente som arbetat fram en metod för ”data-teams” som fått stor spridning i Holland.

Metoden med analysgrupper är ett sätt att bedriva kvalitetsarbete på en skola och innebär att en lärargrupp analyserar en problemställning enligt en strukturerad metod i åtta steg (se bilden nedan). Avsikten är att bedriva skolutveckling baserat på fakta i stället för magkänsla. I metoden ligger att gruppen väljer ett angeläget ämne, som bearbetas med hjälp av data.

¹ Data, knowledge, development, ett Comenius Regio-partnerskap inom EU:s program för livslångt lärande mellan Antwerpen, Stockholm och Nacka. Projektet redovisades för utbildningsnämnden i oktober 2013, och nämnden gav då utbildningsenheten i uppdrag att fortsätta att pröva metoden.

Här finns ytterligare redovisning arbetet i EU-projektet

http://www.nacka.se/UNDERWEBBAR/ANORDNARE/BARNOMSORG_UTBILDNING/BOU_UTVECKLING/ANALYSGRUPPER/Sidor/default.aspx

Ett utvecklingsarbete i Nacka kommun baserat på Data Team © Procedure, utvecklat av Kim Schildkamp m fl, Universitetet i Twente, Nederländerna, 2014.

Gruppen ska bestå av 6-8 deltagare, varav en skolledare. Gruppen har en extern coach som stödjer processen. I denna omgång har grupperna haft en coach som har stor vana vid processledning. Varje grupp har träffats 90 min var fjärde vecka, vid totalt tio tillfällen.

Analysgrupperna har valt olika områden för sitt arbete. Analysgruppen på Centrumskolan/Alphyddeskolan har arbetat med elevers resultat, och särskilt hur skolan ska mäta varje elevs kunskapsutveckling. De har studerat sambandet mellan elevers resultat i betyg, nationella prov och i wisc-tester när de börjar på skolan och betygen de får när de slutar. Skolan kommer framöver att säkra att de får relevanta underlag om elevens kunskaper när eleven börjar.

Gymnasieskolan Nacka praktiskas analysgrupp har ägnat sig åt elevers frånvaro och hur den hänger ihop med elevernas resultat. Gruppen fann att det fanns ett samband mellan hög frånvaro och dåliga resultat, och har nu blivit stärkta i sitt förebyggande arbete med eleverna, och att tidigt uppmärksamma varningssignaler.

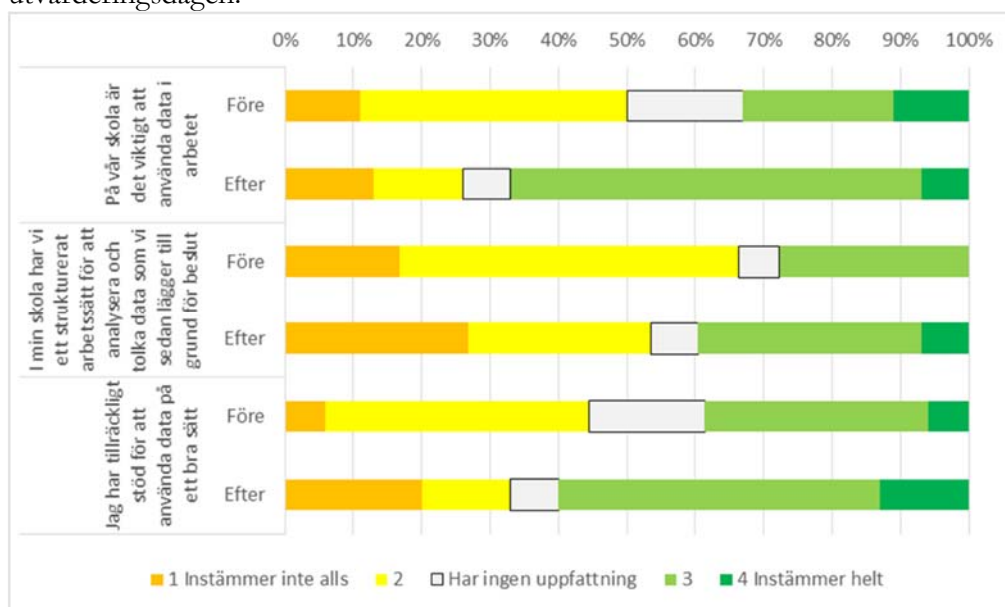
Analysgruppen på Saltsjöbadens samskola har arbetat med elevernas trygghet. Gruppen har undersökt elevernas upplevelser genom djupintervjuer, enkäter och samtal. De har nu fått god kunskap om exempelvis var elever känner sig otrygga på skolan, kunskap som kommer att användas av skolans trygghetsteam. Ett oväntat resultat var att en hel del elever anser att det leder till otrygghet när skolkamrater fotograferar och filmar.

Mediagymnasiets analysgrupp har undersökt varför många elever enligt elevenkäten tycker att utvecklingssamtalen inte är meningsfullt. Under arbetets gång fick de resultaten från den senaste elevenkäten och det visade sig då att eleverna i högre grad än tidigare var nöjda med utvecklingssamtalen.

Kim Schildkamp har följt arbetet som bedrivits i Nacka, och bland annat med vår hjälp genomfört en enkätundersökning till deltagarna före och efter deltagandet i

analysgruppsarbetet samt intervjuer med en del av deltagarna. Hennes analys av arbetet kommer att redovisas i en vetenskaplig artikel. Utbildningsenheten genomförde en utvärderingsdag i oktober där deltagarnas erfarenheter från analysgruppsarbetet summerades.

Diagrammet nedan visar svar från deltagarna på några av enkätfrågorna. Fler (3+4) tycker efter deltagandet att man på skolan tycker att det är viktigt att använda data i arbetet, och fler tycker också att de själva har tillräckligt stöd för att använda data på bra sätt. Något fler tycker att skolan har arbetsätt för att använda data när beslut fattas. Samtidigt finns det fler som inte alls instämmer i påståendena, och färre som svarar vet ej efter genomförandet av analysgruppsarbetet. Detta kan vara en effekt av att deltagarna efter har fått ökad kunskap, men också kanske ökade förväntningar på data-användning, menade flera på utvärderingsdagen.

Många deltagare lyfte att det som var bra med analysgruppsarbetet var de diskussioner som grupperna haft. Deltagarna upplevde i hög grad att metoden med de olika stegen gav dem redskap för att arbeta systematiskt och vetenskapligt. Arbetsättet har också stärkt dem, menade några, då de kan visa på hur det förhåller sig med siffror, istället för att gå på magkänsla. Arbetet hade också gett grupperna nya insikter på de områden de ägnat sig åt. Flera menade att de fått upp ögonen för att data finns och kan användas.

Det som var svårt, menade deltagarna, var att få tid för arbetet. Några menade att det var svårt att hitta relevant data eller data med bra kvalitet. Några upplevde att det var svårt att få med kollegorna på skolan.

Utbildningsenhetens bedömning

Utbildningsenhetens bedömning är att analysgruppens metod är ett bra stöd för kvalitetsarbete på skolor. Genom denna satsning har utbildningsnämnden bidragit till ett utvecklingsarbete där metoder prövats och utvecklats. Vårt arbete har uppmärksammats på

flera olika sätt. Kim Schildkamp, forskaren som utvecklat metoden i Holland, har följt arbetet och kommer att redovisa resultat i en vetenskaplig artikel. Hon berättar om erfarenheterna på flera konferenser för skolledare i Sverige. Även Ulf Blossing, professor vid pedagogiska institutionen i Göteborg, har deltagit i utvärderingen i slutskedet.

Nacka har också tagit emot studiebesök från kommuner som velat veta mer om vårt arbete, och under hösten har ett antal analysgrupper startat i kommuner i Skåne. Vår förhoppning är att metoden nu sprids och används på fler skolor. Studentlitteratur kommer att ge ut en handbok baserat på holländskt metodmaterial och bland annat erfarenheter i Nacka vilket kan användas i fortsatt arbete.

Konsekvenser för barn

Analysgruppen är en metod som kan användas för kvalitetsarbete på skolor och som kan leda till förbättrad utbildning för eleverna.

Carina Legerius
Utvärderingsexpert
Utbildningsenheten

Lotta Valentin
Enhetschef
Utbildningsenheten